

THL:n lausunto HE 231 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sari Kehusmaa

3.2.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Henkilöstön riittävyys vanhuspalveluissa -
Ylityöt ja riittämätön henkilöstö marraskuussa 2021

Marraskuussa 2021 yksikön esimiesten mukaan yksiköistä

Kotihoidon yksiköistä

11 %

Teki ylitöitä päivittäin tai lähes päivittäin

26 %

Toimi riittämättömällä henkilöstöllä viikoittain tai useammin

Ympärivuoro-kautisen hoidon yksiköistä

1 %

Teki ylitöitä päivittäin tai lähes päivittäin

4 %

Toimi riittämättömällä henkilöstöllä viikoittain tai useammin

THL – Vanhuspalvelujen tila

Yhteisöllinen asuminen

Asuminen ja palvelut tuotetaan erillisinä, ryhmäpalvelu osana kokonaisuutta

- Välimuotoinen palvelu keventää palvelurakennetta
- Vähentää ympärivuorokautisen palveluasumisen kasvupainetta
- Hillitsee henkilöstötarpeen kasvua
- Lisää asiakkaiden sosiaalista kanssakäymistä ja toimintakykyä ylläpitävää toimintaa

Toimeenpanossa huomioitava:

- Kotihoidon henkilöstön riittävyys
- Kuntien heikko varautuminen ikäasumisen tarpeen kasvuun
- Kuntien ja HYVA-alueiden yhteistyö keskeistä: tarpeen seurata, toimeenpano ja tulevien tarpeiden ennakointi

Sosiaalisen kanssakäymisen tukeminen - ryhmämuotoiset palvelut

Ryhmäpalvelujen tarve

- Kotihoidon asiakkaat ovat pitkälti sidottuja asuntoonsa, jossa odottavat eri palveluntuottajien käyntejä. Arki on virikkeetön ja esim. ulkoilumahdollisuudet olivat kotihoidon asiakkailla yhtä heikot kuin ympärivuorokautisen hoidon asiakkailla.
- Merkittävä osa kotihoidon asiakkaista kykenee osallistumaan ryhmäpalveluihin.
- Erityisesti muistisairaat tarvitsevat jatkuvaa sosiaalisten taitojen ylläpitämistä, koska taidot, joita henkilö ei arjessa käytä, menetetään usein pysyvästi.

Toimeenpanossa huomioitava:

- Osa kotihoidon käynneistä on mahdollista järjestää jatkossa ryhmämuotoisina palveluina (esimerkiksi ruokailu, osa sairaanhoidollisista toimista tai toimintakyvyn ylläpidosta).

Kotona asumista tukevat palvelut

Yö-kotihoidon laajentaminen ja turva-auttamispalvelu

- Lisäävät erityisesti muistisairaan henkilön mahdollisuutta asua omassa kodissaan tai yhteisöllisessä asumisessa
- Vähentävät painetta henkilöstöintensiiviseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen
- Myös teknologia tarjoaa laajan kirjon keinoja ja työkaluja
  - Laajasti toimivat: Lääkehoidon ja ruokailun varmistaminen
  - Vielä kehitettävää: kuntoutuspalvelut, kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toimeenpanossa huomioitava:

- Henkilöstön riittävyyden varmistaminen
- Kotihoidon työn organisoinnin muutostarpeet

Seuranta

- Vanhuspalvelujen tila tiedonkeruu seuraa lain toteutumista
- Puolivuosittain henkilöstömitoituksen ja kotihoidon riittävyyden seuranta
- Vanhuspalvelujen kansallinen asiakastyytyväisyyskysely
- THL toimittaa seurantatiedot valvonnan käyttöön

Toimeenpanossa huomioitava:

- Valvonnan näkökulma
  - Voiko samassa yksikössä toimia sekä ympärivuorokautinen palveluasuminen, jolla mitoitusvelvoite että yhteisöllinen asuminen (ei mitoitusvelvoitetta)
  - Miten palvelut määritellään, niiden asiakasmaksut määräytyvät ja miten henkilöstö yhteisyksiköissä jaetaan eri toimintoihin

Kiitos

”

THL katsoo, että esitetyt toimet eivät todennäköisesti riitä turvaamaan vanhuspalveluihin riittävää henkilöstöä asiakasmäärien kasvaessa, vaikka esityksessä onkin useita henkilöstön riittävyyttä parantavia toimia.